

Олимп

Дан Симънс

Първа част

1.

Елена Троянска се събужда призори от вой на противовъздушни сирени. Опипва възглавниците на леглото, но сегашният ѝ любовник Хокънбери го няма - пак се е измъкнал през нощта, преди да се събудят слугите, както винаги след като са се любили, като че ли е сторил нещо срамно, и в момента несъмнено се промъква по сокаци и задни улички, където има най-малко факли. Елена си помисля, че Хокънбери е странен и тъжен човек. И тогава си спомня.

"Мъжът ми е мъртъв".

Този факт, убийството на Парис в единоборство с безпощадния Аполон, е реалност вече девет дни. Пищното погребение с участието на троянци и ахейци ще започне след три часа, ако през следващите няколко минути божествената колесница над града не разруши напълно Илион. Ала Елена още не може да повярва, че Парис го няма. Парис, Приамовият син, надвит на бойното поле? Парис мъртъв? Парис запратен в мрачните пещери на Хадес, без телесна хубост и изящни жестове? Невъобразимо. Та това е Парис, нейното красиво момче-дете, което я беше отмъкнало от Менелай покрай стражите и през зелените поля на Лакония. Това е Парис, нейният страстен любовник, даже след безкрайното десетилетие на изтощителна война, Парис, когото често тайничко беше наричала "жребец, във обора запиран на ясли"*.

* Тук и нататък преводът на "Илиада" е цитиран по А. Милев, Б. Димитрова. - Б. пр.

Елена се изхлузва от леглото и се запътва към външния балкон, разтваря тюлените завеси и излиза на светлината на неразсъмналия се Илион. Зима е и мраморът под босите ѝ ходила е студен. Небето още е достатъчно тъмно, за да види лъчите на четирийсетината-петдесет прожектора, търсещи бога или богинята с летящата колесница. Приглушени плазмени експлозии вибрират по полукупола на моравекското енергийно поле, който предпазва града. Изведнъж от защитния периметър на града се стрелват многобройни лъчи кохерентна светлина - снопове от лазурно, смарагдовозелено и кървавочервено. Могъща експлозия разтърсва северната четвърт на небето, ударната вълна отеква по откритите илионски кули и повдига дългите тъмни къдрици на Елена от раменете ѝ. През последните седмици боговете са започнали да използват физически бомби, за да проникнат през силовото поле, едномолекулни снаряди, които квантово се фазоизместват през моравекското поле. Или поне така се опитаха да ѝ обяснят Хокънбери и забавното метално същество Манмът.

Елена Троянска не дава и пукната пара за машините.

Парис е мъртъв. Тази мисъл е просто непоносима. Елена беше готова да умре заедно с него в деня, когато ахейците на бившия ѝ мъж Менелай и брат му Агамемнон най-после пробиха стените, както трябваше да се случи според нейната приятелка Касандра, пророчицата, и избиха всеки мъж и момче в града, изнасилиха жените и ги отведоха в робство на Егейските острови. Елена беше готова за този ден, готова да умре от своята ръка или от меча на Менелай, ала някак си така и не бе вярвала, че скъпият ѝ, суетен, божествен Парис, нейният жребец, запиран на ясли, нейният красив

воин-съпруг, може да умре преди нея. По време на повече от деветте години обсада и славни битки беше смятала, че боговете пазят любимия ѝ Парис жив и невредим за леглото ѝ. Така и беше. А сега го бяха убили.

Тя си спомня последния път, когато е видяла своя троянски съпруг, преди десет дни, отправил се на единоборство с бог Аполон. Парис никога не беше изглеждал по-самоуверен в изящните си доспехи от лъскав бронз, отметнал глава назад, развял дългата си коса като грива на жребец. Белите му зъби хвърляха отблясъци. Елена и хиляди други го гледаха и викаха радостно от стената над Скейските порти. Бързите му нозе го носеха напред, "уверен във своята хубост", както пееше любимият аед на цар Приам. Но го отведоха на смърт от ръцете на разярения Аполон.

Сега е мъртъв и ако може да се вярва на слуховете, които дочува, тялото му е овъглено и разкъсано, костите му са счупени, свършеното му лице е стопено и отдолу се хили отвратително голият череп, сините му очи са изтекли, късове изпечена плът стърчат от скулите му като... като... ония първи парчета жертвено месо, които не се хвърлят в огъня, защото се смятат за недостойни. Елена трепери на студения вятър, който се надига с настъпването на утрото, и се взира в дима над покривите на Троя.

Три зенитни ракети политат в небето откъм ахейския лагер в търсене на отстъпващата божествена колесница. Елена зърва колесницата - мимолетен проблясък, ярък като зорницата, преследван от димните следи на гръцките ракети. Сияйната искрица внезапно се телепортира квантово и изчезва от поглед и утринното небе остава пусто. "Бягайте на обсадения Олимп, страхливци" - мисли си Елена Троянска.

Разнася се вой на сирени, слагащ край на тревогата. Улицата под покоеите на Елена в дома на Парис, толкова близо до разрушения дворец на Приам, изведнъж оживява от мъже - тичат с ведра на северозапад, откъдето в зимното небе все още се вдига дим. Над покривите жужат моравекски машини: приличат на черни стършели със своите остри колесници и въртящи се прожектори. Някои, знае от опит Елена, както и от сложните обяснения на Хокънбери, ще осигуряват въздушно покритие, както го нарича той, закъснели да се притекат на помощ, а други ще участват в гасенето на пожара. После троянци и моравеки часове наред заедно ще изнасят обезобразени трупове от развалините. Тъй като познава почти всички в града, Елена разсеяно се пита кой ще е в редиците на хората, толкова рано тая сутрин пратени в мрачния Хадес.

"Утрото на Парисовото погребение. Моят любим. Моят глупав предаден любим".

Чува, че робите се раздвижват. Най-старата робиня, Етра, някога царица на Атина и майка на Тезей, докато братята на Елена не я бяха отвели за отмъщение за отвличането на сестра им, се появява на прага на спалнята.

- Да кажа ли на момичетата да приготвят ваната ти, господарке? - пита Етра.

Елена кимва. Взира се в изсветляващото небе още малко - вижда, че димът на северозапад се сгъстява и после постепенно спира, когато пожарникарите и моравекските пожарни машини овладяват огъня, моравекските бойни стършели все още се носят на изток в безнадеждна гонитба на вече квантово телепортиралата се колесница - и се обръща да влезе в стаята. Босите ѝ нозе шепнат по студения мрамор. Трябва да се приготви за погребалните обреди и за срещата с оня рогоносец, нейния мъж Менелай, за пръв път от

десет години. За пръв път също Хектор, Ахил, Менелай, Елена и мнозина други ахейци и троянци ще присъстват заедно на обществено събитие. Може да се случи какво ли не.

"Само боговете знаят какво ще излезе от тоя ужасен ден" - мисли си Елена. И се усмихва, въпреки скръбта си. Напоследък молитвите към боговете остават без отговор. Напоследък боговете не споделят нищо със смъртните - или поне нищо друго освен смърт, гибел и опустошения, заправани към земята от божествените им ръце.

Елена Троянска влиза да се изкъпе и да се облече за погребението.

2.

Рижият Менелай стоеше изправен и мълчалив в най-хубавите си доспехи, неподвижен, царствен и горд между Одисей и Диомед на първата редица на ахейското пратеничество от герои, събрани за погребалните игри зад стените на Илион в чест на врага, който беше откраднал жена му, Приамовия син, онова лайноядо псе Парис. И не преставаше да се пита как и кога ще убие Елена.

Трябваше да е съвсем лесно. Тя беше точно оттатък широката улица на по-малко от петнайсет метра от ахейските пратеници в сърцето на огромния площад, на царската трибуна при стария Приам. С малко късмет Менелай можеше да изтича дотам и никой нямаше да успее да му пресече пътя. Пък даже без късмет - ако троянците все пак успееха да застанат между него и жена му, щеше да ги посече като тръстика.

Менелай не беше висок - нито благороден гигант като отсъстващия си брат Агамемнон, нито мерзък великан като оня мравешки хуй Ахил - и знаеше, че няма да успее да прескочи перваза на трибуната,

а трябва да се изкачи по стълбището през троянското множество, като сече, блъска и убива. Това обаче го устройваше.

Елена нямаше къде да избяга. Трибуната на стената на Зевсовия храм имаше само едно стълбище до този площад. Можеше да избяга храма, но той щеше да я последва и да я сгази вътре. Знаеше, че ще я убие, преди да го връхлетят десетките разярени троянци - включително Хектор, който водеше появяващата се погребална процесия - и тогава ахейците и троянците пак щяха да воюват едни срещу други, забравили безумната си война срещу боговете. Естествено Менелай почти със сигурност щеше да загуби живота си, ако Троянската война се възобновеше тук и днес - както и Одисей, Диомед и навярно даже самият неуязвим Ахил, тъй като на погребението на свинята Парис присъстваха само трийсетина ахейци, заобиколени от хиляди троянци на площада, по стените и струпани между ахейците и Скейските порти зад тях.

"Струва си."

Тази мисъл прониза черепа му като връх на копие. "Струва си - всяка цена си струва - само да убия тая невярна кучка". Въпреки времето - беше студен сив зимен ден - изпод шлема му струеше пот, стичаше се през късата му рижа брада и капеше от брадичката му по бронзовия му нагръдник. Много пъти беше чувал това трополене на капки върху метал естествено, ала звукът винаги бе идвал от кръвта на враговете му. Леко отпуснатата му върху меча десница с обезкръвяваща свирепост стисна обсипаната със сребърни нитове ръкохватка.

"Сега ли?"

"Не сега".

"Защо не? Тогава кога?"

"Не сега".

Двата спорещи гласа в пръскащия му се череп - и двата негови, тъй като боговете вече не му говореха - го побъркваха.

"Чакай Хектор да запали погребалната клада".

Менелай премига, за да махне капките пот от очите си. Не знаеше кой е последният глас - оня, който го подтикваше към действие, или страхливият, дето настояваше за съдържаност - но беше съгласен с предложението му. Погребалната процесия тъкмо влизаше в града през Скейските порти и носеше обгорения труп на Парис, скрит под копринен саван, по главната улица към ъгловия площад на Троя, където чакаха безчет редици видни личности и герои. Жените, сред които Елена, гледаха от трибуната на стената. Само след минути големият брат на мъртвеца, Хектор, щеше да запали кладата и вниманието на всички щеше да е приковано към пламъците, поглъщащи и без това овъгленото тяло. "Идеален момент за действие - никой няма да ме забележи, докато мечът ми не стигне на две педи от предателската гръд на Елена".

По традиция погребенията на царски особи като Парис, Приамовия син, един от троянските князе, продължаваха девет дни и голяма част от времето се посвещаваше на погребални игри, например надбягвания с колесници и атлетически състезания, обикновено завършващи с хвърляне на копие. Ала Менелай знаеше, че ритуалните девет дни след овъгляването на Парис от Аполон бяха преминали в дългото пътуване на секачите до все още неунищожените гори на планината Ида, много левги на югоизток от Троя. Със своите стършели и вълшебни устройства малките машини, наречени моравеки, бяха пазили със силово поле каруците на секачите в случай на божествена атака. А боговете ги бяха атакували, естествено. Но секачите си бяха свършили работата.

И едва сега, на десетия ден, бяха докарали дърва за кладата, въпреки че Менелай и мнозина негови приятели, сред които стоящият до него Диомед, смятаха, че изгарянето на разложения Парисов труп на погребална могила е абсолютна загуба на дървен материал, след като Троя и ахейските станове покрай брега месеци наред бяха лишени от дърва, толкова бяха оредели шубраците и някогашните гори около самия Илион през десетте години на тая война. Бойните полета бяха осеяни с пънове. Даже сухите съчки отдавна бяха събрани. Ахейските роби готвеха на господарите си на огньовете, поддържани с тор, и това не правеше месото по-вкусно, нито спомагаше за по-доброто настроение на ахейските воители.

Погребалната процесия започваше с троянски колесници - влязоха в Илион една по една. Копитата на конете бяха увити в черна плът и не трополяха по широките плочи на градската улица и площада. До колесничарите мълчаливо стояха най-великите илионски герои, воители, оцелели след повече от деветгодишната предишна война и след осемте месеца на тези още по-ужасни сражения с боговете. Пръв беше Полидор, също Приамов син, следван от другия природен брат на Парис, Местор. В третата колесница бе троянският съюзник Ифей, сетне Лаодок, Антеноровият син. След него идваше самият стар Антенор в окичена със скъпоценни камъни колесница - долу, при воителите, както винаги, вместо горе на стената при другите старейшини. После бяха вождът Полифет и прочутият Сарпедонов колесничар Тразимед, който заместваше самия Сарпедон, вожд на ликийците, убит от Патрокъл преди месеци, когато троянците все още се сражаваха срещу гърците, а не срещу боговете. След това беше Пиларт - естествено не троянецът, убит от Големия Аякс точно преди да започне войната с боговете, а другият Пиларт, който много често се биеше рамо до рамо с Елас и Мулий. В процесията бяха също Мегесовият син Перим, Епистор и Меланип.

Менелай познаваше всички тия мъже, тия герои, тия врагове. Хиляди пъти беше виждал разкривените им облени в кръв лица под бронзовите им шлемове само на едно копие или меч от себе си - гибелно разстояние, отделящо го от двете му цели, Илион и Елена.

"Тя е на петнайсет метра от мен. И никой не очаква да я нападна".

След колесниците идваха конярите, водещи потенциалните жертвени животни, десет от не най-добрите коне на Парис и ловните му кучета, стадо тлъсти овце - сериозно жертвоприношение, тъй като и вълната, и овчето бяха оскъдни при божествената обсада - както и няколко стари кривороги говеда. Те не бяха там заради жертвената си стойност - на кого да принасят жертви, след като боговете вече им бяха врагове? - а заради мазнината си, от която погребалната клада щеше да пламти по-ярко и силно.

След жертвените животни вървяха хиляди троянски пешаци, всички в лъскави доспехи, хвърлящи отблясъци в сивия зимен ден. Редиците им се точеха през Скейските порти и стигаха до Илионското поле. Сред тази човешка маса напредваше носилката на Парис, носена от дванайсет от най-близките му бойни другари, мъже, които бяха готови да умрат за втория Приамов син и които плачеха, изправени под тежкия паланкин на мъртвеца.

Тялото на Парис беше покрито със син саван, който вече бе скрит от хиляди кичури коса - траурни символи от неговите хора и подалечните му роднини, тъй като Хектор и най-близките му щяха да отрежат своите кичури точно преди запалването на погребалната клада. Троянците не бяха предложили на ахейците да дадат кичури, а ако го бяха направили - и ако Ахил, главният съюзник на Хектор в тия безумни времена, се бе отзовал на поканата, нещо повече, ако беше заповядал и на своите мирмидонци да го направят - Менелай лично щеше да поведе бунта.

Искаше му се брат му Агамемнон да е тук. Агамемнон като че ли винаги знаеше как трябва да постъпи. Той беше истинският аргивски пълководец - а не тоя узурпатор Ахил и категорично не това троянско копеле Хектор, дето напоследък командваше аргивци, ахейци, мирмидонци и троянци. Да, Агамемнон бе истинският вожд на гърците и ако днес беше тук, или щеше да попречи на Менелай да се хвърли в тая безразсъдна атака срещу Елена, или да умре заедно с него. Ала брат му с петстотин верни мъже беше отплавал с черните си кораби за Спарта и Егейските острови преди седем седмици - очакваше се да отсъстват още поне месец - привидно, за да събере нови бойци за войната срещу боговете, а всъщност тайно да организира съюзници за бунт срещу Ахил.

Ахил. Ето го тоя чудовищен предател, само на крачка зад плачещия Хектор, който вървеше точно зад носилката, обхванал главата на мъртвия си брат в грамадните си длани.

При вида на Хектор и тялото на Парис хилядите троянци по стените и на площада нададоха всеобщ вопъл. Жените по покривите и стената - по-прости жени, не жените от царското семейство - пронизително завиха. Менелай усети, че въпреки волята си настръхва и ръцете му изтръпват. Погребалният плач на жените винаги му действаше така.

"Моята счупена, осакатена ръка" - помисли си той, подклаждайки гнева си като изтляващ огън.

Ахил - тоя богочовек Ахил, който в момента минаваше с трупа на Парис, тържествено носен покрай почетната група ахейски вождове - Ахил беше счупил ръката на Менелай само преди осем месеца в деня, в който бързоногият мъжеубиец бе съобщил на всички ахейци, че Атина Палада убила приятеля му Патрокъл и отнесла тялото му на Олимп, за да му се присмее. После беше заявил, че ахейците и

троянциите вече няма да воюват помежду си, а ще обсадят свещената планина Олимп.

Агамемнон бе възразил срещу всичко: срещу безочието на Ахил и узурпирането на неговата законна власт като цар на царете на всички гърци, събрани при Троя, срещу богохулствената атака против боговете, чийто и приятел да е убила Атина, ако Ахил изобщо казваше истината, срещу поставянето на многото десетки хиляди ахейски воители под Ахиловата власт.

Отговорът на Ахил в оня съдбовен ден беше кратък и ясен - щял да се бие срещу всеки човек, срещу всеки гърк, който оспори неговото водачество и обявената от него война. Щял да се бие с тях в единоборство или едновременно да нападне всички. И нека от това утро насетне последният оцелял да командва ахейците.

Агамемнон и Менелай, гордите Атрееви синове, заедно бяха нападнали Ахил с копие, меч и щит пред смаяните погледи на стотиците ахейски вождове и хилядите пехотинци.

Макар и опитен боец, Менелай не беше в предните редици на героите при Троя, ала брат му се водеше - поне докато Ахил седмици наред се цупеше в шатрата си - за най-свиреп воин от всички ахейци. Хвърлените от него копия винаги улучваха целта, мечът му разсичаше противниковите щитове като да бяха от плат и той не проявяваше милост даже към най-знатните врагове, които го умоляваха да пощади живота им. Агамемнон бе висок, мускулест и божествен като русокосия Ахил, но тялото му носеше бойни белези от едно десетилетие повече и оня ден очите му бяха пълни с демонична ярост, докато Ахил хладнокръвно чакаше с почти разсеяно изражение на момчешкото си лице.

Ахил обезоръжи двамата братя като да бяха деца. Мощно запратеното копие на Агамемнон отскочи от Ахилото тяло, сякаш

синът на Пелей и богинята Тетида беше заобиколен от невидимо моравекско енергийно поле. Свирепото Агамемноново замахване с меч - достатъчно силно, навремето си бе мислил Менелай, за да разсече каменен блок - беше спряно от красивия щит на Ахил.

След това Ахил ги разоръжи - хвърли резервните им копия и меча на Менелай в океана, повали ги на утъпкания пясък и откъсна доспехите от телата им със същата лекота, с каквато грамаден орел може да разкъса дрехите на безпомощен труп. И после бързоногият мъжеубиец счупи лявата ръка на Менелай - застаналите в кръг около тях вождове и пехотинци ахнаха при изхрущяването на костта, - строши носа на Агамемнон с привидно леко замахване и накрая изрита в ребрата царя на царете и заби сандал в гърдите на пъшкащия Атрид, докато Менелай лежеше и стенеше до брат си.

Едва тогава Ахил изтегли меча си.

- Закълнете ми се във вярност и ще се отнасям с вас с уважението, дължимо на Атрееви синове, и ще ви почитам като вождове и съюзници в новата война - каза той. - Ако се поколебаете дори само миг, ще пратя кучешките ви души в Хадес, преди другарите ви да мигнат, и ще хвърля труповете ви на лешоядите, за да не могат да ви погребат.

Задъхан и стенещ, Агамемнон за малко не повърна злъчта, която го изпълваше, но се предаде и се закле във вярност на Ахил. Разкъсван от болки в натъртения си крак, спуканите си ребра и счупената си ръка, Менелай моментално последва примера му.

Оня ден общо трийсет и петима ахейски вождове решиха да се противопоставят на Ахил. Всички бяха надвити за час. Най-храбрите от тях бяха обезглавени, след като отказаха да се предадат, и труповете им бяха хвърлени на птиците, рибите и псетата, както беше заплашил Ахил, ала останалите двайсет и осем положиха

клетва за вяроност. Нито един от другите велики ахейски герои с ранга на Агамемнон - нито Одисей, нито Диомед, нито Нестор, нито Големият и Малкият Аякс, нито Тевкър - не се опряха на бързоногия мъжеубиец. След като чуа подробности за убийството на Патрокъл от Атина и по-късно на Хекторовия син Скамандър, всички се заклеха да обявят война на боговете още същата сутрин.

Сега ръката го болеше - наместените кости не бяха зараснали бързо и правилно въпреки усилията на техния прочут лечител Асклепий и във влажни студени дни като този го боляха - но той потисна желанието да разтрие китката си, понеже тъкмо в този момент носилката на Парис бавно минаваше пред ахейските пратеници.

Оставят покритата със саван и отрупана с кичури коса носилка до погребалната клада, точно под трибуната на стената на Зевсовия храм. Редиците пехотинци в процесията спират. Стенанията и воят на жените от другите стени стихват. Във внезапната тишина Менелай чува тежкото дишане на конете и после струята на един жребец, който оплисква камъка с урината си.

Старият гадател Хелен, който стои до Приам на стената, главен пророк и съветник на Илион, извиква някакво кратко хвалебствие и току-що надигналият се от морето вятър го отнася като студен, неодобрителен дъх на боговете. Хелен подава обреден нож на Приам, който, макар и почти съвсем плешив, все още има няколко дълги сиви кичура коса над ушите, тъкмо за такива тържествени случаи. Царят отрязва един от тях с острия като бръснач нож. Един роб, личният слуга на Приам от много години, улавя кичура в златно блюдо и застава пред Елена, която поема ножа от Приам и дълго се вира в острието, сякаш обмисля дали да не го забие в гърдите си - Менелай изведнъж се уплашва, че тя наистина ще го направи и ще го лиши от отмъщението, до което остават броени мигове - ала Елена

вдига ножа, хваща един от дългите си кичури и отрязва края. Тъмната коса пада в златното блюдо и робът продължава към смахнатата Касандра, една от многобройните Приамови щерки.

Въпреки усилията и опасностите около докарването на дървен материал от Ида кладата е величествена. Тъй като не могат да издигнат на градския площад традиционната царска клада с дълги по трийсет метра страни и пак да остане място за всички присъстващи, страните на тази са само по десет метра, ала е по-висока от обикновено и се издига на равнището на трибуната. Широките дървени стъпала, сами по себе си малки платформи, се издигат като рампа до върха на кладата. Дебели греди от стените на Парисовия дворец поддържат камарата дърва.

Яките носачи оставят носилката на Парис на платформата на върха на кладата. Хектор чака под нея.

Животните бързо и умело са убити от мъже, вещи и в касапството, и в религиозните жертвоприношения - пък и всъщност, мисли си Менелай, има ли разлика между двете? Мъжете прерязват гърлата на овцете и говедата, източват кръвта в обредни съдове, одират кожата и смъкват маста за броени минути. Трупът на Парис е покрит с животинска лой, като печено месо в мек хляб.

Качват одраните животни по стъпалата и ги нареждат около тялото. От храма на Зевс излизат жени, девиси в обредни одежди, скрили лицата си с було - носят гърнета с мед и масло. Тъй като не им е позволено да се качат на кладата, те подават гърнетата на Парисовите телохранители, които ги отнасят горе и много внимателно ги подреждат.

Довеждат любимите коне на Парис, избират четирите най-добри от десетте и Хектор им прерязва гърлата с дългия кинжал на брат си -

преминава от един на друг толкова бързо, че даже умните, буйни, отлично обучени бойни животни нямат време да реагират.

Ахил праща трупите на четирите жребеца върху кладата, с диво усърдие и нечовешка сила, един след друг, всеки следващ по-високо върху пирамидата от греди и трупи.

Личният роб на Парис отвежда шест от любимите кучета на господаря си до кладата. Хектор преминава от куче на куче, потупва ги и ги чеше зад ушите. После спира да помисли за миг, сякаш си припомня как е виждал брат си да храни тия животни с мръвки и кокали от масата и да ги води на лов в планините или блатата.

Избира две от кучетата, кимва да отведат другите, нежно ги хваща за увисналите гънки на кожата на тила, сякаш се кани да им даде кокал или лакомство, после им прерязва гърлата толкова силно, че острието почти отделя главата от тялото. Хектор сам праща трупите на двете кучета върху кладата - толкова високо над телата на жребците, че те падат до самата носилка.

И сега изненада.

Десетима троянци и десетима ахейски копиеносци в бронзови доспехи идват с каруца, теглена от мъже. В каруцата има клетка. А в клетката има бог.

3.

Касандра с растящо усещане за обреченост гледаше погребението на Парис от високата трибуна върху стената на Зевсовия храм. Когато изкараха каруцата на главния троянски площад - теглеха я осмина избрани троянски копиеносци, а не коне или волове - и тя видя обречения бог, едва не припадна.

Елена я хвана за лакътя и прошепна:

- Какво има?

Питаше я гъркинята, нейната приятелка, която заедно с Парис беше донесла всички тия мъки, тая трагедия на Троя.

- Това е лудост - промълви Касандра и опря гръб на мраморната стена, но не изясни дали говори за своята лудост, за лудостта да принесат в жертва бог, за лудостта на цялата тая дълга война или за лудостта на Менелай, който стоеше на площада под тях - лудост, която през последния час усещаше и която се усилваше като ужасна буря, пратена от Зевс.

Плененият бог, затворен не само зад набитите в каруцата железни решетки, но и в прозрачното яйце на моравекското силово поле, което го беше заловило, се казваше Дионис, син на Зевс от Семела, бог на насладите от вино и секс. Касандра, чието лично божество още от дете бе Аполон, Парисовият убиец, неведнъж беше разговаряла с Дионис. Засега това бе единственият бог, пленен в новата война, покорен от божествения Ахил, лишен от квантовото си телепортиране с моравекска магия, уговорен да се предаде от хитроумния Одисей и затворен в моравекско силово поле, което искреше около него като мараня в горещ летен ден.

Дионис не приличаше много на бог - беше нисък, само някакви си метър и осемдесет, блед, пухкав даже според разбиранията на смъртните, със златистокафяви къдрици и момчешка едва набола брада.

Каруцата спря. Хектор отключи клетката, бръкна през полупропускливото силово поле и измъкна Дионис на първото стъпало на кладата. Ахил стисна дребния бог за шията.

- Богоубийство - промълви Касандра. - Лудост и богоубийство.

Елена, Приам, Андромаха и другите на трибуната не ѝ обърнаха внимание. Всички очи бяха вперени в бледия бог и двамата повисоки смъртни в бронзови доспехи от двете му страни.

За разлика от дрезгавия глас на гадателя Хелен, който се изгуби в студения вятър и шума на тълпите, ехтящият вик на Хектор се понесе над претъпкания градски център и отекна във високите кули и стени на Илион, сигурно го чува даже на върха на Ида, на много левги на изток.

- Парис, любими братко, тук сме да се сбогуваме с теб, да се сбогуваме така, че да ни чуеш дори там, където си сега, в дома на смъртта! Пращаме ти сладък мед, скъпо масло, любимите ти жребци и най-верните ти кучета - а сега ти поднасям и тоя бог от Олимп, Зевсов син, чиято мазнина ще нахрани лакомите пламъци и ще ускори пътя на душата ти към Хадес.

Хектор изтегли меча си. Силовото поле замъждука и угасна, ала Дионис остана окован в пранги и белезници.

- Може ли да кажа нещо? - попита бледият дребен бог. Гласът му не се чуваше толкова ясно, колкото Хекторовия.

Хектор се поколеба.

- Нека богът говори! - извика гадателят Хелен от мястото си до Приам на трибуната.

- Нека богът говори! - извика ахейският гадател Калхант от мястото си до Менелай.

Братът на Парис се намръщи, ала кимна.

- Кажи си последните думи, копеле Зевсово. Обаче, даже да са молитва към баща ти, днес няма да ти помогнат. Нищо не ще те спаси днес. Днес ти ще си първата жертва в кладата на братовото ми тяло.

Дионис се усмихна, но плахо - плахо дори за смъртен, камо ли за бог.

- Троянци и ахейци - извика пълничкият дребен бог с рядка брадица.

- Не можете да убиете безсмъртен бог. Та аз съм роден от утробата на смъртта, глупци такива. Когато бях малък, предказаха, че играчките ми принадлежат на новия владетел на света - зар, топка, пумпал, златни ябълки, кречетало и вълна... Но титаните, които баща ми победи и захвърли в Тартар, ад под ада, кошмарното царство под царството на мъртвите, където брат ти Парис сега се носи като забравена пръдня, избелиха лицата си с вар, дойдоха като духове на мъртъвци, нападнаха ме с голите си бели ръце, разкъсаха ме на седем части и ме хвърлиха в котел, поставен върху триножник над огън, много по-горещ от тая нищожна клада, която сте приготвили тук.

- Свърши ли? - попита Хектор и вдигна меча си.

- Почти - отвърна Дионис. Гласът му вече звучеше весело и силно и отекваше в отсрещните стени, също като Хекторовия глас преди малко. - Те ме свариха и после ме изпекоха на огъня на седем шиша, и миризмата беше толкова апетитна, че привлече баща ми, самия Зевс, на пира на титаните с надеждата да поканят и него. Ала когато видя детския ми череп на шиша и детските ми ръчички в бульона, татко порази титаните с мълния и ги захвърли обратно в Тартар, където до ден днешен са подложени на страшни мъки.

- Това ли е всичко? - нетърпеливо рече Хектор.

- Почти - повтори Дионис и вдигна лице към цар Приам и царските особи на трибуната на Зевсовия храм. Гласът на дребния бог зазвуча като рев на бик. - Но други твърдят, че сварените ми крайници били хвърлени в земята и Деметра ги събрала - така човекът получил първата лоза, за да има вино. Само един мой крайник не попаднал в огъня и земята - и Атина Палада го занесла на Зевс, който поверил

моя "крадайос Дионюсос" на Хипта, малоазийското име на Великата майка Рея, за да го носи на главата си. Татко използвал термина "крадайос Дионюсос" като каламбур, нали разбирате, защото на стария език "крадия" значи "сърце", а "крада" - "смокиня", така че...

- Стига - извика Хектор. - Безкрайните ти брътвежи няма да удължат кучешкия ти живот. Приключвай най-много с десет думи, иначе аз ще сложа край вместо теб.

- Изяж ме - присмя му се Дионис.

Стиснал дръжката на огромния си меч с две ръце, Хектор замахна и с един удар обезглави бога.

Тълпата от троянци и гърци ахна. Всички отстъпиха крачка назад. Обезглавеното тяло на Дионис остана няколко секунди на най-долната платформа изправено, после изведнъж се катурна като марионетка с отрязани конци. Хектор грабна отсечената глава - устата ѝ зееше, - стисна я за рядката брадица и я хвърли високо на погребалната кладя. Главата падна между труповете на конете и кучетата.

После Хектор отсече ръцете, краката и гениталиите на Дионис - хвърляше късовете на различни места от кладата. Внимаваше да не паднат много близо до носилката на Парис, защото после заедно с другите трябваше да съберат пепелта и да отделят почтените кости на брат му от недостойните кокали на псетата, конете и бога. Накрая разфасова торса на десетки парченца и ги метна върху кладата, но някои подхвърли на останалите живи кучета на Парис - мъжете, които ги бяха водили по време на погребалната процесия, ги бяха пуснали на площада.

Когато бяха насечени на късчета и последните парчета месо и хрущяли, от жалките останки на Дионисовия труп сякаш се вдигна черен облак - като вихрещ се маса невидими черни мушици, като малък циклон от черен дим - толкова буен за няколко секунди, че даже Хектор трябваше да прекъсне ужасното си занимание и да се поотдръпне. Тълпите, включително редиците на троянските пешаци и ахейските герои, също отстъпиха крачка назад. Жените на стената запищяха и скриха лица под булата и шепите си.

После облакът изчезна, Хектор хвърли и последните късове пепелявобяла и розова плът върху кладата и скрита ребрата и гръбнака в купчината дърва. След това смъкна окървавените си доспехи и ги даде на слугите си да ги отнесат. Един от робите донесе леген с вода, исполинът изми кръвта от ръцете и лицето си и взе чиста кърпа от друг роб.

Вече чист, само по туника и сандали, Хектор вдигна златното блюдо с току-що отрязаните кичури коса, изкачи се по широките стъпала до върха на кладата, където бе платформата от дърво и смола, и изтърси косата на братовите си близки, приятели и другари върху савана на Парис. През Скейските порти влетя бързоходец - най-бързият във всички състезания в новата история на Троя. - Носеше дълга факла. Провря се през тълпата, която му правеше място да мине, и тичешком се качи до очакващия го на върха на кладата Хектор.

Подаде му пламтящия факел, поклони се и слезе по стъпалата заднешком, като продължаваше да се кланя.

Менелай наблюдава тъмния облак, който се движи над града.

- Феб Аполон затулва деня - прошепва му Одисей.

Студен вятър задухва от запад точно когато Хектор навежда факлата към мазнината и напоените със смола дърва под носилката. Дървото пуши, ала не се запалва.

Сърцето на Менелай, който винаги по-лесно се разпалва в битка от брат си Агамемнон и много други от най-хладнокръвните убийци и най-великите герои сред гърците, се разтуптява все по-бясно с приближаването на момента за действие. Не го смущава мисълта, че навярно му остават само още няколко мига живот, стига оная кучка Елена да полети с писъци към Хадес преди него. Ако зависеше от Менелай, Атревия син, Елена щеше да бъде хвърлена в най-дълбокия ад, Тартар, където в мрак, мъки и резове все още крещат и се лутат титаните, току-що споменати от мъртвия бог Дионис.

Хектор дава знак. Ахил донася два пълни догоре бокала на бившия си враг и пак слиза по стъпалата.

- Ветрове на Запада и Севера - виква Приамовият син и вдига бокалите. - Свирепи Зефире и студенопръсти Борее, със свист страховит елате и запалете кладата на Парис, за когото тъгуват всички троянци и даже почелите го аргивци! Ела, Борее, ела, Зефире, помогнете ни да разпалим кладата с дъха си и ви обещавам чудни жертви и обилни, пълни чаши възлияние!

- Това е лудост - прошепва Елена на Андромаха. - Лудост. Любимият ни Хектор призовава на помощ боговете, с които сме във война, да изгорят трупа на бога, когото току-що уби.

Преди Андромаха да успее да ѝ отговори, Касандра се засмива гласно от сенките и това привлича суровите погледи на Приам и старците около него.

Без да обръща внимание на укоризнените им физиономии, тя изсъсква на Елена и Андромаха:

- Лудосссст, да. Нали ви казах, че всичко е лудост. Лудост е това, което Менелай замисля в момента, Елена - твоето убийство, само след няколко мига, не по-малко кърваво от смъртта на Дионис.

- Какви ги говориш, Касандра? - сурово прошепва Елена, ала лицето ѝ изведнъж пребледнява.

Пророчицата се усмихва.

- Говоря за твоята смърт. Само след няколко мига. Забавя я единствено това, че трупът не ще да се запали.

- Менелай ли?

- Твоят достоен съпруг. - Касандра се смее. - Твоят бивш достоен съпруг. Оня, дето не гние в момента като овъглена тор върху камара дърва. Нима не надуваш мириса на потта му? Нима не чуваш туптенето на противното му сърце?

Андромаха откъсва поглед от погребението и се приближава до Касандра, готова да я отведе от трибуната на храма.

Пророчицата пак се засмива и показва късия, но много остър кинжал в ръката си.

- Само ме докосни, кучко, и ще те накълцам така, както ти накълца онова робско бебе, което представи за свое дете.

- Тихо! - съска Андромаха и присвива свирепи очи.

Приам и другите старци се обръщат и отново се мръщят. Явно заради старческата си глухота не са чули думите, ала сигурно са доловили гневния шепот и съскането.

Ръцете на Елена треперят.

- Касандра, самата ти ми каза, че всичките ти предсказания през всичките ти години на гадаене са измама. Троя още стои месеци след

предсказаното ѝ от теб разрушаване. Приам е жив, а не посечен в храма на Зевс, както предрече тъкмо ти. Ахил и Хектор са живи, след като ти години наред повтаряше, че ще умрат, преди да падне градът. Нито една от нас, жените, не е отвлечена в робство, както предричаше, нито те отведоха в Агамемноновия дом - където твърдеше, че Клитемнестра ще убие великия цар заедно с теб и бебетата ти - нито пък Андромаха...

Касандра отмята глава назад в безмълвен вой. Под тях Хектор все още предлага жертви и подсладено вино на божествените ветрове, ако разпалят кладата на брат му. Ако театърът вече беше създаден, присъстващите щяха да си помислят, че тая драма граничи с фарс.

- Всичко онова го няма - шепти Касандра и прокарва острия като бръснач кинжал по ръката си. От бледата ѝ плът потича кръв и капе по мрамора, ала тя не поглежда надолу. Очите ѝ са вперени в Андромаха и Елена. - Старото бъдеще вече го няма, сестри. Съдбите са ни изоставили. Нашият свят и неговото бъдеще престанаха да съществуват и на тяхно място се появиха други - някакъв странен друг космос. Ала Аполоновото проклятие да виждам бъдещето не ме е изоставило, сестри. След секунди Менелай ще се втурне насам и ще забие мечата си в красивата ти гърд, Елено Троянска. - Последните две думи са изплюти с явен сарказъм.

Елена хваща Касандра за раменете. Андромаха изтръгва от пръстите ѝ ножа. Двете заедно избутват по-младата жена между стълбовете към хладните сенки във вътрешния мецанин на Зевсовия храм, притискат я към мраморния парапет и се надвесват над нея като Фурии.

Андромаха вдига кинжала към бледото ѝ гърло.

- От много години сме приятелки, Касандра, ала само още една дума, путко шантава, и ще ти прережа гърлото като на пиле - изсъсква жената на Хектор.

Касандра се усмихва.

Елена поставя едната си ръка върху китката на Андромаха - макар че не е ясно дали за да я спре, или за да участва в източването на кръвта - а другата на рамото на Касандра.

- Менелай ще ме убие ли? - прошепва тя в ухото на измъчената пророчица.

- Днес два пъти ще се насочва към теб и всеки път нещо ще го спира - монотонно отвръща Касандра. Очите ѝ не гледат нито една от двете жени. Устните ѝ се хият.

- Кога ще го направи? - пита Елена. - И кой ще го спре?

- Първо, когато се разпали кладата на Парис - безизразно отвръща Касандра, като че ли рецитира стара детска приказка. - И после, когато кладата изгори.

- И кой ще го спре? - повтаря Елена.

- Менелай първо ще бъде спрял от жената на Парис - отговаря Касандра и подбелва очи. - После ще го спрат Агамемнон и бъдещата убийца на Ахил, Пентезилея.

- Амазонката Пентезилея ли? - изненадано ахва Андромаха и гласът ѝ отеква в храма. - Тя е на хиляди левги оттук, също като Агамемнон. Как може да дойдат навреме, докато изгори погребалната могила на Парис?

- Шшт - изсъсква Елена. След това се обръща към Касандра, чиито клепачи пърхат. - Казваш, че жената на Парис ще попречи на

Менелай да ме убие, когато се разпали погребалната клада. Как ще го направя? Как?

Касандра припада и се строполява на пода. Андромаха скрива кинжала в гънките на дрехата си и удря няколко силни шамара на младата пророчица. Тя не се свестява.

Елена ритва безжизненото тяло.

- Проклетата да е. Как да попреча на Менелай да ме убие? Може да остават само няколко минути...

Троянците и ахейците на площада надават мощен рев. Двете жени чуват свистенето.

Ветровете послушно са задухали през Скейската порта. Дървата са се запалили. Кладата гори.